

[Etusivu](#) > ... > [Oikeudenkäyntimenettelyt](#) > [Videoneuvottelut](#) > [Todisteiden Vastaanottaminen Videoneuvottelun Avulla](#) > Poland

Todisteiden vastaanottaminen videoneuvottelun avulla

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Puola

1 Voidaanko todisteita vastaanottaa videoneuvottelun välityksellä joko niin, että pyynnön esittänyt tuomioistuin osallistuu videoneuvotteluun omassa jäsenvaltiossaan, tai niin, että pyynnön esittänyt tuomioistuin ottaa todisteet vastaan välittömästi? Jos voidaan, mitä kansallisia menettelyjä tai lainsäädäntöä tällöin sovelletaan?

Puolassa todisteita voidaan vastaanottaa videoneuvottelun avulla jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (todisteiden vastaanottaminen) 25 päivänä marraskuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/1783 (uudelleenlaadittu teksti) 12–14 ja 19–21 artiklan mukaisesti. Videoneuvottelusta säädetään Puolan siviiliprosessilaissa (*Kodeks Postępowania Cywilnego*), jäljempänä 'siviiliprosessilaki', ja erityisesti sen 151 §:n 2 momentissa ja 235 §:n 2 momentissa sekä 11 päivänä maaliskuuta 2024 annetussa oikeusministerin asetuksessa, jossa säädetään tuomioistuinrakennuksissa käytetyistä teknisistä laitteista ja resursseista todisteiden vastaanottamiseksi etäistunnossa siviilioikeudellisissa menettelyissä, tällaisten teknisten laitteiden ja resurssien käyttötavoista ja todisteiden vastaanottamisen aikana tehtyjen tallenteiden säilyttämis-, jäljentämis- ja kopiointimenetelmistä (Puolan säädöskokoelma 2024, 357 kohta), ja 5 päivänä maaliskuuta 2024 annetussa oikeusministerin ilmoituksessa etäistuntoon osallistumisen edellyttämistä ohjelmisto- ja laitteistovaatimuksia koskevista teknisistä standardeista (Puolan säädöskokoelma, oikeusministeriö 2024, 82 kohta).

2 Onko asetettu rajoituksia sille, ketä videoneuvottelun välityksellä voidaan kuulla? Voidaanko tällä tavoin kuulla esimerkiksi vain todistajia vai myös muita henkilöitä, kuten asiantuntijoita tai asianosaisia?

Puolan laissa ei aseteta tällaisia rajoituksia: asiantuntijoita, asianosaisia ja todistajia voidaan kuulla videoneuvottelun avulla.

Tuomioistuin voi määrätä, että todisteet otetaan vastaan etäyhteydellä etäistunnossa, jollei todisteiden luonne sitä estä (siviiliprosessilain 235 §:n 2 momentti).

Osapuoli voi vastustaa sitä, että todistajaa kuullaan etäistunnossa oikeussalin ulkopuolella. Vastustus on kuitenkin esitettävä viimeistään seitsemän päivän kuluttua siitä, kun osapuoli on saanut tiedon siitä, että todisteet on tarkoitus ottaa vastaan tällä tavoin. Jos vastalause hyväksytään, tuomioistuin kutsuu todistajan saapumaan henkilökohtaisesti oikeussaliin (siviiliprosessilain 263 §:n 1 momentti).

3 Onko videoneuvottelun välityksellä vastaanotettavien todisteiden tyyppille asetettu rajoituksia?

Puolan lainsäädäntö ei sisällä erityisiä sääntöjä siitä, minkä tyyppisiä todisteita videoneuvottelun avulla voidaan vastaanottaa. Siinä edellytetään ainoastaan, että todistelun luonne ei ole esteenä sille (siviiliprosessilain 235 §:n 2 momentti). Käytännössä tiettyjen todisteiden, esimerkiksi silmämääräisesti tarkasteltavien todisteiden, vastaanottaminen videoneuvottelun välityksellä voi osoittautua mahdottomaksi tai hyvin hankalaksi. Asian lopullinen arviointi jätetään tuomioistuimen tehtäväksi.

Puheenjohtajana toimiva tuomari voi määrätä käyttämään julkisessa istunnossa teknisiä välineitä, joiden avulla istunto voidaan järjestää etäyhteydellä (etäistunto), edellyttäen, että kuulemiseen sisältyvien toimien luonne ei estä tätä ja että etäistunnossa voidaan turvata täysin osapuolten prosessuaaliset oikeudet ja varmistaa menettelyn asianmukainen kulku. Tällöin tuomarit ja kirjaaja ovat läsnä oikeussalissa, mutta muiden istuntoon osallistuvien henkilöiden ei tarvitse olla tuomioistuimen tiloissa. Oikeudenkäynnin kuva- ja äänitallenteet toimitetaan oikeussalista paikkaan, jossa istuntoon etäyhteydellä osallistuvat henkilöt ovat, ja vastaavasti kyseisestä paikasta toimitetaan tallenteet tuomioistuinrakennukseen, jossa oikeudenkäynti tapahtuu (siviiliprosessilain 151 §:n 2 momentti).

4 Onko asetettu rajoituksia sille, missä paikassa henkilöä voidaan kuulla videoneuvottelun välityksellä? Onko kuulemisen pakko tapahtua tuomioistuimen tiloissa?

Jos kuuleminen tapahtuu videoneuvottelun välityksellä, kuultava henkilö ja käsittelyn muut osapuolet, jotka eivät ole oikeussalissa, voivat olla toisen tuomioistuimen tiloissa tai jossakin muussa paikassa.

Henkilön, joka osallistuu etäistuntoon muualla kuin tuomioistuimen tiloissa, on ilmoitettava tuomioistuimelle, missä hän on istunnon aikana. Hänen on myös pyrittävä kaikin tavoin varmistamaan, että kyseisen paikan olosuhteet vastaavat tuomioistuimelta edellytettävää arvokkuutta eivätkä estä häntä osallistumasta oikeudenkäyntiin liittyviin toimiin. Jos henkilö ei toimita vaadittuja tietoja tai jos hänen käyttäytymisensä herättää perusteltuja epäilyjä siitä, osallistuuko hän asianmukaisesti oikeudenkäyntiin liittyviin toimiin etäistunnossa, tuomioistuin voi kutsua kyseisen henkilön saapumaan henkilökohtaisesti oikeuden istuntoon.

Etäistuntoon osallistuvan henkilön on puheenjohtajana toimivan tuomarin pyynnöstä annettava tiedot paikasta, jossa hän on, sekä henkilöistä, jotka ovat hänen kanssaan.

Jos kyseessä on henkilö, joka on menettänyt vapautensa, oikeudenkäyntiin osallistuu myös vankilan tai tutkintavankilan hallinnon edustaja, henkilön mahdollinen edustaja ja tarvittaessa tulkki.

5 Onko videoneuvottelun välityksellä järjestetyn kuulemisen nauhoittaminen sallittua? Jos on, ovatko siihen tarvittavat laitteet käytettävissä?

Istuntopöytäkirja laaditaan pääsääntöisesti äänitallennuslaitteita tai ääni- ja kuvatallennuslaitteita käyttäen. Tässä tapauksessa myös tuomioistuin tallentaa videoneuvottelun avulla käydyn kuulemisen viran puolesta. Jos istuntopöytäkirja kuitenkin laaditaan ainoastaan kirjallisena (esimerkiksi jos oikeussalissa ei ole asianmukaisia välineitä), istunnon kulku vain kirjataan pöytäkirjaan eikä sitä tallenneta. Tämä koskee myös videoneuvottelun avulla pidettyjä istuntoja. Tässä tapauksessa osapuoli voi kuitenkin tallentaa istunnon kulun ääntä tallentavalla laitteella, esimerkiksi matkapuhelimella, jossa on sanelutoiminto. Tallentamiseen ei tarvita tuomioistuimen lupaa, vaan osapuolen täytyy ainoastaan ilmoittaa tuomioistuimelle aikeestaan tallentaa ääntä.

Oikeudenkäynnin kuva- ja äänitallenteet toimitetaan oikeussalista paikkaan, jossa istuntoon etäyhteydellä osallistuvat henkilöt ovat, ja vastaavasti kyseisestä paikasta toimitetaan tallenteet tuomioistuinrakennukseen, jossa oikeudenkäynti tapahtuu.

6 Millä kielellä kuuleminen on toteutettava, a) kun pyyntö esitetään todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 12–14 artiklan nojalla, ja b) kun kyseessä on välitön todisteiden vastaanottaminen asetuksen 19–21 artiklan nojalla?

a) Jos kyseessä on 12–14 artiklassa tarkoitettu kuuleminen, se käydään pääsääntöisesti puolan kielellä. Puolan lainsäädännössä ei säädetä mahdollisuudesta toteuttaa kuulemisia Puolan tuomioistuimissa muulla kuin puolan kielellä.

b) Jos kyseessä on 19–21 artiklassa tarkoitettu välitön todisteiden vastaanottaminen, pyynnön esittänyt tuomioistuin määrää kielen, jolla kuuleminen toteutetaan. Asetuksen (EU) 2020/1783 19 artiklan 4 kohdan nojalla Puolan keskusviranomaisen voi kuitenkin määrätä, että kuuleminen toteutetaan puolan kielellä tai että on järjestettävä tulkkaus puolan kielelle. Tämä koskee etenkin asetuksen 19 artiklan 4 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuja tilanteita eli tilanteita, joissa puolalainen tuomioistuin osallistuu välittömään todisteiden vastaanottamiseen.

7 Jos tarvitaan tulkkausta, kuka vastaa sen järjestämisestä, a) kun pyyntö esitetään todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 12–14 artiklan nojalla, ja b) kun kyseessä on välitön todisteiden vastaanottaminen asetuksen 19–21 artiklan nojalla?

Jos kyseessä on 12–14 artiklan mukainen kuuleminen, tulkin tarjoaa puolalainen tuomioistuin pyynnön vastaanottaneena tuomioistuimena. Säännöissä ei täsmennetä sitä, missä tulkin on oltava. Poikkeuksena ovat kuitenkin tilanteet, joissa tulkkiä tarvitseva henkilö on menettänyt vapautensa (ks. kohta 4 edellä).

Jos suoritetaan välitön todisteiden vastaanottaminen asetuksen 19–21 artiklan mukaisesti, tulkin järjestää paikalle pyynnön esittänyt tuomioistuin. Pynnön esittänyt tuomioistuin päättää myös siitä, missä tulkki on kuulemisen aikana. Puolan keskusviranomaisen voi asetuksen (EU) 2020/1783 19 artiklan 4 kohdan nojalla edellyttää, että tulkki on tietyssä paikassa.

8 Mitä menettelyjä sovelletaan kuulemisen järjestelyissä ja kuulemisajankohdan ja -paikan tiedoksi antamisessa kuultavalle henkilölle, a) kun pyyntö esitetään todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 12–14 artiklan nojalla, ja b) kun kyseessä on välitön todisteiden vastaanottaminen asetuksen 19–21 artiklan nojalla? Paljonko aikaa kummassakin tapauksessa olisi jätettävä tiedoksiannon ja kuulemisajankohdan välille, jotta asianomainen saisi tiedon riittävän ajoissa?

a) Jos kyseessä on 12–14 artiklan mukainen suullinen käsittely, pyynnön vastaanottanut puolalainen tuomioistuin ilmoittaa kuultavalle henkilölle kuulemisen ajankohdan ja paikan antamalla kutsun tiedoksi Puolan lain (erityisesti siviiliprosessilain 131–147 §:n) mukaisesti, käytännössä yleensä kirjattuna kirjeenä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään seitsemän päivää ennen istunnon suunniteltua ajankohtaa. Tätä määräaika voidaan poikkeustilanteissa lyhentää kolmeen päivään (siviiliprosessilain 149 §). Käytännössä tämä tarkoittaa, että kuulemispäivä on asetettava noin kuukausi etukäteen. Tuomioistuin voi ilmoittaa asiasta henkilölle myös muilla sopiviksi katsomillaan keinoilla (esimerkiksi puhelimitse tai sähköpostitse), jos se katsoo tämän olevan tarpeen asian käsittelyn nopeuttamiseksi. Tuomioistuin voi siviiliprosessilain 149¹ §:n mukaan kutsua asianosaisia, todistajia, asiantuntijoita tai muita henkilöitä osallistumaan oikeudenkäyntiin sopivaksi katsomallaan tavalla, jos se katsoo tämän olevan tarpeen asian käsittelyn nopeuttamiseksi. Toimitetulla kutsulla on laissa säädetyt vaikutukset, jos on selvää, että kutsu on saatettu vastaanottajan tiedoksi 149 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa. Nämä säännökset mahdollistavat sen, että tuomioistuin voi toimittaa kutsun saapua kuultavaksi

muulla tavoin kuin siviiliprosessilain 131-147 §:ssä säädettyillä tiedoksiantotavoilla. Säännöksissä ei kuitenkaan määritellä kyseisiä muita tiedoksiantotapoja. Tämä tarkoittaa, että tuomioistuin voi lakisääteisten tiedoksiantotapojen lisäksi antaa kutsun tiedoksi millä tahansa muulla tavalla, kuten puhelimitse (myös tekstiviestillä), faksilla, sähköpostilla ja muilla keinoilla.

b) Jos kyseessä on 19–21 artiklan mukainen välitön todisteiden vastaanottaminen, velvollisuus ilmoittaa kuulemisen ajankohta ja paikka on pyynnön esittäväällä tuomioistuimella, joka soveltaa siihen omaa lainsäädäntöään. Jos kuulemisen järjestäminen vaatii yhteistyötä puolalaisen tuomioistuimen kanssa (esimerkiksi sen varmistamiseksi, että tuomioistuin osallistuu kuulemiseen, tai videoneuvotteluun tarvittavien tilojen ja välineiden varaamista varten), pyynnön esittäneen tuomioistuimen on kuulemisen ajankohtaa asettaessaan otettava huomioon laitteiden ja henkilöstön saatavuus puolalaisessa tuomioistuimessa. Saatavuus vaihtelee huomattavasti, ja se on selvitettävä tapauskohtaisesti.

9 Mitä kuluja videoneuvottelun käytöstä aiheutuu ja miten ne maksetaan?

Asetuksen (EU) 2020/1783 22 artiklassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti puolalaiset tuomioistuimet pyytävät artiklassa eriteltyjen kulujen korvaamista ja ennakkomaksua asiantuntijalausunnosta aiheutuvien kulujen korvaamiseksi. Puola vastaa muista videoneuvotteluun liittyvistä kuluista.

10 Mitä vaatimuksia on mahdollisesti asetettu sen varmistamiseksi, että henkilö, jota pyynnön esittänyt tuomioistuin välittömästi kuulee, on saanut tiedon siitä, että kuuleminen toteutetaan vapaaehtoiselta pohjalta?

Pyynnön esittäneen tuomioistuimen on ilmoitettava kuultavalle henkilölle, että kuuleminen on mahdollista vain, jos se perustuu vapaaehtoisuuteen ja järjestetään ilman pakkokeinoja. Jos puolalainen tuomioistuin osallistuu välittömään todisteiden vastaanottamiseen, se voi vaatia varmennusta siitä, että kuuleminen tapahtuu vapaaehtoiselta pohjalta (asetuksen (EU) 2020/1783 19 artiklan 2 ja 4 kohta).

11 Miten varmistetaan kuultavan henkilöllisyys?

Tuomioistuin käyttää kuultavan henkilöllisyyden varmentamiseen asiakirjaa, joka vahvistaa tämän henkilöllisyyden tai henkilöllisyyden ja kansalaisuuden. Tällaisia asiakirjoja ovat Puolan kansalaisten osalta henkilökortti tai passi; muun maan kansalaisten osalta passi, matkustusasiakirja tai muu pätevä asiakirja, joka vahvistaa kuultavan henkilöllisyyden tai henkilöllisyyden ja kansalaisuuden. Myös todistajan kuuleminen aloitetaan kysymyksillä, jotka liittyvät todistajaan itseensä ja todistajan ja asianosaisten välisiin suhteisiin. Samat vaatimukset koskevat soveltuvin osin henkilöitä, jotka osallistuvat kuulemiseen tuomioistuimen ulkopuolella etäviestinnän mahdollistavien teknisten laitteiden avulla.

12 Mitä valan vannomiseen liittyviä vaatimuksia sovelletaan ja mitä tietoja pyynnön esittäneeltä tuomioistuimelta tarvitaan, kun valaa edellytetään todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 19–21 artiklan mukaisessa todisteiden välittömässä vastaanottamisessa?

Jos kyseessä on 19–21 artiklan mukainen kuuleminen ja pyynnön esittänyt tuomioistuin ilmoittaa Puolan keskusviranomaiselle aikeesta ottaa todisteita vastaan todistajalta valan nojalla, keskusviranomaisella voi pyytää saada nähtäväksi kyseisen valan tekstin. Jos vala on ristiriidassa Puolan lainsäädännön perusperiaatteiden kanssa, keskusviranomaisella on oikeus kieltäytyä kuulemisesta tai pyytää, että kuulemisessa käytetään kyseisen valatekstin sijaan Puolan lainsäädännön mukaista valaa.

13 Miten varmistetaan, että videoneuvottelupaikalla on yhteyshenkilö, johon pyynnön esittänyt tuomioistuin voi ottaa yhteyttä, ja että

kuulemispäivänä paikalla on henkilö, jonka tehtävänä on käyttää videoneuvottelulaitteita ja selvittää mahdolliset tekniset ongelmat?

Jos videoneuvottelu tapahtuu puolalaisen tuomioistuimen tiloissa, puolalaisessa vankilassa tai puolalaisessa tutkintavankilassa, nämä laitokset tarjoavat erikoistuneita videoneuvottelupalveluita. Vastuuhenkilön yhteystiedot ilmoitetaan pyynnön esittäneelle tuomioistuimelle osana videoneuvotteluja edeltäviä teknisiä järjestelyitä.

Puheenjohtajana toimiva tuomari voi määrätä vapautensa menettäneen henkilön osallistumaan oikeudenkäyntiin ainoastaan etäistunnossa. Tällöin etäistuntoon osallistuu vankilan tai tutkintavankilan hallinnon edustaja, vapautensa menettäneen henkilön mahdollinen edustaja ja tarvittaessa tulkki. Tätä säännöstä sovelletaan soveltuvin osin hoidettavina oleviin henkilöihin erillisten säännösten mukaisesti (siviiliprosessilain 151 §:n 4 momentti).

14 Mitä mahdollisia lisätietoja pyynnön esittävältä tuomioistuimelta tarvitaan?

Yleisesti ottaen Puolan lainsäädännössä ei edellytetä tällaisia lisätietoja. Jos lisätietoja kuitenkin tarvitaan (esimerkiksi teknisistä järjestelyistä puolalaisen tuomioistuimen kanssa), kyseiset tiedot on kirjoitettava puolan kielellä tai niiden mukana on toimitettava puolankielinen käännös. Videoneuvottelut (etäistunnot) ovat sallittuja edellyttäen, että kuulemiseen sisältyvien toimien luonne ei estä tätä ja että etäistunnossa voidaan kaikilta osin turvata osapuolten prosessuaaliset oikeudet ja varmistaa menettelyn asianmukainen kulku. Tällöin tuomarit ja kirjaaja ovat läsnä oikeussalissa, mutta muiden istuntoon osallistuvien henkilöiden ei tarvitse olla tuomioistuimen tiloissa.

■ Päivitetty viimeksi: 22/11/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.